

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/187/2021
Identifikačné číslo spisu: 6118358679
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6118358679.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa I. J., narodenú X. K. XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, dieťa rodičov: matky A. Z., narodenej XX. V. XXXX, bytom D. D., J. 5, zastúpenej Mgr. Henrichom Schindlerom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Janka Kráľa 7, a otca Ing. K. J., narodeného X. K. XXXX, bytom J., J. 7, zastúpeného JUDr. Blankou Gondovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 30, za účasti Okresnej prokuratúry Banská Bystrica, so sídlom v Banskej Bystrici, Partizánska cesta 1, o zmenu úpravy styku, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/251/2018, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. novembra 2020 sp. zn. 15CoP/36/2020 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. júna 2020 č. k. 32P/251/2018-273 upravil styk otca s maloletou I. J., narodenou X. K. XXXX na 1) každý párný týždeň v roku, počas soboty od 10:00 hod. do 18:00 hod. a počas nedele od 10:00 hod. do 18:00 hod., 2) každý týždeň v roku počas stredy od 16:30 hod. do 19:00 hod. (I.); s tým, že otec je oprávnený maloletú v stanovené dni a hodiny od matky prevziať pred vchodom do jej obytného domu a povinný maloletú matke v stanovené dni a hodiny pred vchodom do jej obytného domu odovzdať (II.), pričom matka je povinná maloletú na styk s otcom pripraviť a styk otcovi s maloletou umožniť (III.). Rodičom maloletej I. J. uložil povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny so sídlom Banská Bystrica, Kollárova 29 (IV.). Týmto zároveň došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica, č. k. 32P/5/2017-179 zo dňa 13. marca 2018 vo výroku o úprave styku otca s maloletou (V.). Znalcovi z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých

PhDr. Štefánii Stanislavovej, s miestom výkonu činnosti Zelená 4453/2B, Banská Bystrica, zapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky pod evidenčným číslom 913201 priznal znalečné v sume 496,78 Eur (VI.); učtáreň Okresného súdu Banská Bystrica upravil, aby znalci z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých PhDr. Štefánii Stanislavovej, s miestom výkonu činnosti Zelená 4453/2B, Banská Bystrica, zapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva Spravodlivosti Slovenskej republiky pod evidenčným číslom 913201 vyplatila na trovy znaleckého dokazovania v sume 200 Eur zo zálohy zloženej na znalecké dokazovanie vedenej pod položkou denníka D14 2513 2019 a zo zálohy zloženej na znalecké dokazovanie vedenej pod položkou denníka D14 2637 2019 v sume 200 Eur, a z rozpočtových prostriedkov súdu sumu 96,78 Eur na účet IBAN: I XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vs: XXXXXXXX, KS: XXXX (VII.). Otcovi uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 48,39 Eur pripojeným príkazom na úhradu v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (VIII.); matke uložil povinnosť zaplatiť štátu náhradu trov konania v sume 48,39 Eur pripojeným príkazom na úhradu v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (IX.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (X.).

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že naposledy bol styk otca s maloletou upravený rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/5/2017-179 zo dňa 13. marca 2018 v čase, keď maloletá mala 4 roky, navštevovala materskú škôlku, na podnet matky voči otcovi prebiehalo trestné konanie zo zločinu sexuálneho zneužívania, ktorého sa mal dopustiť otec na maloletej. Trestné konanie vedené voči otcovi pre podozrenie zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania bolo zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal. Zo znaleckého posudku, ktorý v konaní nariadil okresný súd, vyplynulo, že doterajší styk otca s maloletou nemožno považovať za vhodný. Maloletá svojho otca neodmieta, jej vzťah k otcovi na hlbšej projektívnej úrovni je zachovaný ako pozitívny, u otca neboli zistené patologické prejavy správania sa, a to ani v náznakoch. Súd mal preukázané, že návrh otca bol podaný dôvodne, nakoľko odpadli dôvody pre rozsah úpravy styku otca v rozsahu troch hodín za prítomnosti matky. Vykonaným dokazovaním zistil, že doposiaľ upravený rozsah styku otca s maloletou v rozsahu troch hodín za prítomnosti matky sa realizuje, dieťa otca neodmieta. Súd apeloval na matku, aby svoj negatívny postoj k otcovi neprenášala na maloletú, nevyvolávala v nej pocit strachu, neistoty z otca a plne rešpektovala rolu otca v živote maloletej. Zároveň zamietol návrh matky na doplnenie dokazovania nariadením znaleckého dokazovania z odboru sexuológie a výsluchom ustanoveného znalca, z dôvodu jeho nehospodárnosti, neúčelnosti. Súd pristúpil aj k nariadeniu výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, nakoľko vzájomná komunikácia rodičov je deficitná, nekonštruktívna. U matky v rámci znaleckého dokazovania bolo zaznamenané až odmietanie komunikácie s otcom, jej neexistencia ochoty riešiť konflikty zmierlivou cestou a cestou kompromisov, ani s ohľadom na záujem maloletej. Rozhodnutie oprel o ustanovenia § 26, § 25 ods. 2 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky proti výrokom I., II., III. a V. rozsudku súdu prvej inštancie rozsudkom z 25. novembra 2020 sp. zn. 15CoP/36/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, v celom rozsahu sa s ním v stotožnil. Námietky matky uvedené v odvolaní nepovažoval za dôvodné, keďže súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a uviedol, na základe akých úvah dospel k svojim skutkovým a právnym záverom. Skutkové a právne závery sú v súlade s vykonanými dôkazmi. Pri rozhodovaní vychádzal predovšetkým z najlepšieho záujmu maloletej, pričom prihliadol na všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré majú vplyv na rozhodnutie. Veľmi citlivo pristúpil k hodnoteniu dôkazov, ktoré vyhodnotil jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti, svoje úvahy dôsledne odôvodnil. So závermi, ktoré vyplynuli zo znaleckého dokazovania, sa súd dostatočne v odôvodnení rozsudku vysporiadal.

2.1. Ako neodôvodnenú vyhodnotil námietku matky, že rozhodnutie súdu neobsahuje dostatočné odôvodnenie a je nepreskúmateľné v časti ohľadom zamietnutia návrhov na vykonanie dokazovania. Súd prvej inštancie v bode 27. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia jasne a dostatočne zrozumiteľne odôvodnil, prečo návrh matky na doplnenie dokazovania znaleckým posudkom z odboru sexuológie a výsluchom súdom ustanoveného znalca zamietol, a to z dôvodu nehospodárnosti a neúčelnosti

vykonania tohto dokazovania. Zo spisu je zistiteľné, že okresný súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých PhDr. Stanislavskou, a zároveň uvedenú znalkyňu splnomocnil na príbratie konzultanta z iného vedného odboru, v prípade potreby posúdenia čiastkových otázok. Znalkyňa PhDr. Stanislavská však nepribrala konzultanta, ktorú skutočnosť zdôvodnila tým, že u otca nezistila žiadne patologické náznaky a taktiež to nepovažovala za potrebné z dôvodu preukázaného vzťahu maloletej s otcom. Znalkyňa uviedla, že vo výsledkoch psychologického vyšetrenia otca maloletej neboli zistené ani náznaky indícií svedčiacich pre sexuálnu deviáciu, či iné patologické prejavy správania sa otca maloletej, ktoré by ohrozovali telesnú a psychickú integritu maloletej vzhľadom na jej vek a jej vývinové potreby. Ani u maloletej neboli zistené známky, ktoré by potvrdzovali jej sexuálne zneužívanie otcom. Ako dôvod nevypočutia ustanovenej znalkyne súdom, súd prvej inštancie uviedol, že uvedená znalkyňa sa písomne vyjadrila k námietkam matky k znaleckému posudku, a preto nebolo potrebné osobne vypočuť znalkyňu na pojednávaní. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, doplnenie dokazovania v tomto smere by bolo nadbytočné a nehospodárne, vzhľadom na závery znaleckého dokazovania znalkyne PhDr. Stanislavskej, ktorá dostatočným spôsobom zdôvodnila, z akého dôvodu nepribrala k vypracovaniu znaleckého posudku konzultanta z odboru sexuológie. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 369 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie matka (ďalej aj „dovolatel'ka“), prípustnosť ktorého vyvodzovala zo skutočnosti, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP).

3.1. Matka považuje rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny, nezákonný, arbitrárny a nepreskúmateľný. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo podľa jej názoru

(i) nevykonaním ňou navrhovaného dôkazu, a to znaleckého dokazovania znalcom z odboru psychológia, odvetvie psychiatria a sexuológia, na vypracovanie sexuologického vyšetrenia otca maloletej ako i následným konštatovaním súdu o nepotrebnosti doplnenia tohto dokazovania;

(ii) pokladaním znaleckých záverov znalkyne PhDr. Homolovej získaných v konaní 32P/5/2017 súdom za neaktuálne a neprihliadaním na ne - z tohto dôvodu matka namieta nedostatočne zistený skutkový stav veci, pričom k tejto námietke nezaujal odvolací súd žiadne stanovisko;

(iii) svojvoľným a nedostatočne odôvodneným rozsudkom odvolacieho súdu.

3.2. Na základe uvedeného matka navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Otec vo vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že je presvedčený, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a na jeho základe správne vec právne posúdil a rozhodol. Dovolanie matky považuje len za ďalšiu obštrukciu, aby si ospravedlnila svoj postoj voči nemu a mala dôvod, aby sa nemohol s dcérou stretávať. Dovolanie matky navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

5. Kolízny opatrovník maloletej vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že pre zdravý vývin dieťaťa je potrebné, aby dieťa malo obidvoch rodičov ako dve rovnocenné autority, a preto má byť zo strany matky vedené k úcte a rešpektu k otcovi. Vzhľadom na rozsiahle vykonané dokazovanie má za to, že otec aktuálne nepredstavuje pre dieťa hrozbu, v jeho osobnosti nebola zistená žiadna patológia ani znalkyňou PhDr. Stanislavovou ani znalkyňou PhDr. Homolovou. Skutkový stav bol v celom konaní riadne preukázaný. Na základe uvedeného odporučil dovolaciemu súdu dovolanie matky ako nedôvodné zamietnuť.

6. Okresná prokuratúra Banská Bystrica vo vyjadrení k dovolaniu matky uviedla, že rozsudok odvolacieho súdu ako aj jeho odôvodnenie považuje za dostatočné a zákonné, zohľadňujúce najlepší záujem maloletej. Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že odvolací súd v odôvodnení rozsudku nedáva odpovede na jej kľúčové argumenty, má za to, že odôvodnenie rozsudku sa opiera o skutkové zistenia získané v priebehu prvoinštančného ako i odvolacieho konania, ktoré rešpektuje platnú právnu úpravu a ktoré bolo následne premietnuté do jeho výroku. Prípadné rozsiahlejšie odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu k argumentom matky by nemalo za následok prijatie iného záveru odvolacieho súdu.

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Konanie v týchto veciach je od 1. júla 2016 upravené v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 a § 77 CMP obsahujúce niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovujú inak“, ak ide o prípustnosť dovolania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania matky bolo potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie matky maloletej nie je prípustné.

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

11. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. V zmysle § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami,

argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

13.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3).

14. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

15. V danom prípade matka vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, keď namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia súvisiace predovšetkým s procesom vykonávaného dokazovania. Postupom súdov oboch nižších inšancií bolo porušené jej právo na spravodlivý proces tým, že súdy nesprávne a neúplne zistili skutkový stav, nevykonali všetky ňou navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a tak dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu v prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

17. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súdy po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení zistia skutkový stav (resp. v mimosporových konaniach skutočný stav) a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (tu porovnaj § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečenie toho, aby sa zisťovanie skutkového (skutočného) stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 CSP a I. ÚS 350/08).

18. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces. Samotná skutočnosť, že dovolateľka sa nestotožňuje so spôsobom vyhodnotenia týchto dôkazov, nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

19. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania je preto dovolacia námietka dovolateľky týkajúca sa nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktorú tiež bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v tomto

prípade súdu prvej inštancie, (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000) ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli, preto ich treba považovať za naďalej aktuálne.

20. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (bod 14 ostatná veta). Dovolací súd nedisponuje oprávnením dokazovať hmotnoprávne skutky, na to slúži nachádzacie (základné) konanie a konanie na odvolacom súde. Predmetom dokazovania pred dovolacím súdom sú napr. včasnosť a prípustnosť dovolania; skutkový stav a výsledky dokazovania pred nižších súdov sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, pri § 442). Dovolací súd bol preto viazaný závermi súdov nižších inštancií ohľadom skutočností, že neboli zistené ani náznaky indícií svedčiacich pre sexuálnu deviáciu, či iné patologické prejavy správania sa otca maloletej, ktoré by ohrozovali telesnú a psychickú integritu maloletej vzhľadom na jej vek a jej vývinové potreby; tiež ohľadom skutočností, že u maloletej neboli zistené známky, ktoré by potvrdzovali jej sexuálne zneužívanie otcom. Uvedené skutočnosti celkom jednoznačne vyplynuli z vykonaného znaleckého dokazovania, pričom odvolací súd primeraným spôsobom reagoval na matkou predložené správy klinického psychológa PhDr. U. J. v tom zmysle, že tieto vychádzali iba z tvrdení matky, mali iba odporúčací charakter a menovaná psychologička ani nebola súdnym znalcom. Dovolací súd v tomto ohľade nemohol prehliadnuť ani na vyjadrenia kolízneho opatrovníka, či okresnej prokuratúry (body 5 a 6).

20.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v prejednávanej veci nezistil. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo nepovažoval za potrebné vykonať ďalší žalobkyňou navrhnutý dôkaz (porov. bod 16 rozsudku odvolacieho súdu).

21. Pokiaľ ide o dovolateľkou tvrdenú nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že tvrdenie dovolateľky o tom, že rozhodnutie dovolacieho súdu je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené, nepovažuje za dôvodné. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia bolo najvyšším súdom prijaté zjednocujúce stanovisko R 2/2016. V zmysle prvej vety tohto stanoviska nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania. V druhej vete stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Toto stanovisko je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 6Cdo/37/2017, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

22. Podľa názoru najvyššieho súdu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať

na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené (nepreskúmateľné). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka konania, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

23. V nadväznosti na vyššie uvedené dovolací súd pripomína konštatovanie ústavného súdu uvedené v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 61/2019, v zmysle ktorého aj v právnych veciach, na ktoré sa vzťahuje nová procesná úprava účinná od 1. júla 2016, je opodstatnený názor, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP. Nejde totiž o nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na to, že dovolanie matky smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, najvyšší súd ho odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou dôvodnosťou podaného dovolania.

25. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.